

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 6

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

Într-o iarnă, pe când eram bucher și mă bucuram de prima mea vacanță de Crăciun – simțind că încep a avea putere și drepturi pe lume, cerui cu plângeri și suspine o săniuță de la moș Irimia, omul nostru de ogradă. După ce bătrânul mi-a cioplit-o și mi-a încheiat-o dintr-un fag bun, luai pe frate-meu Matei, c-un an mai mic decât mine, ș-o pornirăm, cu cârdul de băieți ai satului, spre dealul Morii.

Era o iarnă tare și bogată în zăpadă. Pârâul era înghețat și troienit. La rovina morii, se zărea numai un sul de fum izvorând și împrăștiindu-se spre cerul verziu. Din moară se vedea o pată neagră, ca un covru de sălbăticiune, numai după ce ne cățaram cu săniile sus, pe creasta dealului. În ziua cu soare și cu puțin ger, parcă anume dăruită [...] copiilor, – noi, toți băieții satului, făceam o larmă nemaipomenită. Șirag ne ridicam pe costișă, încovoiați și trăgând săniile după noi; șirag ne dădeam drumul pe stecluș, chiuind și urlând.

Abia atunci învățam *cârmuirea* saniei, și Vasile al lui Pânzaru, cel mai meșter în treaba aceasta, mă dăscălea. Deși eram feciorul *boierului*, el îmi vorbea ca unui învățăcel.

— Măi Tudoriță, îmi zise el. Bagă de seamă să nu te *hartoiești*, adică să nu vii pe-o coastă, c-apoi te duci de-a tăvălucul. Îndreaptă sania la drum bun cu picioarele, lucrează din călcăie – ș-apoi să vezi cum merge: *ca trinu*!

Cum se și cuvenea, teoria lui o însoți și de practică.

El se așeză dinainte în săniuță și eu la spatele lui, ținându-l strâns pe după piept, cu amândouă mâinile. Cu șiragul de săniuțe după noi, o pornirăm la vale într-o furtună de pulbere de zăpadă. De simțirea de fericire a zborului în lumina zilei, pe omătul alb, în răceala aspră, îmi amintesc ș-acuma ca de una din cele mai rare clipe ale vieții. Omătul clipea în mii de culori și scânteii; ochii mi se încălziseră și obrajii mi se aprinseră; în tot trupul simțeam o furnicăre aprigă. Săniuța repezită mergea fulgerător, apoi deodată o simții că saltă în sus. Mă trezii pe troianul ridicat la malul pârâului de băieți, ca să taie iuțeala și să oprească săniuțele.

Vasile al lui Pânzaru se zvârli în picioare, mă apucă de-o mână și mă feri la o parte; alte sănii veneau la vale ca repezite dintr-un tun.

— Ei, îți place? mă întrebă râzând, cu buza de sus încrețită deasupra gingiei.

— Tare-mi place! strigai eu înflăcărat.

— Atuncea, mai hai o dată, măi Tudoriță!

A doua oară săniușul a fost cu peripeții. Sania din frunte s-a hartoit, s-a prăvălit; și noi, și ceilalți care veneau pe urmă ne-am încurcat, ne-am izbit, ne-am răsturnat. Dar totul s-a petrecut cu atâta repeziciune, încât n-am mai avut când mă înspăimânta. Vasile Pânzaru iar râdea și mă întreba pe când mă ridica de jos:

— Ei, dar acu ți-a plăcut?

— Mi-a plăcut și-acuma! zisei eu, scuturându-mă de omăt.

— Atuncea, mai hai o dată!

Când mi-a venit și mie rândul să mă așez la cârmă, cu frate-meu la spate, – Vasile Pânzaru și-a bătut căciula de pământ ș-a strigat către băieți:

— Stați, măi! Acu se cheamă că feciorul boierului dă *izamin** la sanie! la să vedem.

M-am așezat; frate-meu m-a cuprins strâns; am pornit. Nu îndrăzneau a chiu; eram cu sufletul neliniștit, dar eram încordat și cu luare-aminte. Sus, toți copiii stăteau grămădiți și priveau. Am izbutit să îndrept săniuța pe drum bun, simțeam strânsoarea fratelui meu ca un clește tremurător; m-a cuprins o bucurie nebună când am săltat pe dâmbul de zăpadă și zborul mi s-a oprit.

— Ai văzut? strigai eu cu mândrie către Matei.

Sus, pe deal, băieții satului chiuiau.

— Brava, măi Tudoriță! strigă Vasile Pânzaru. Ți-am pus *noata** zece!

Isprava aceasta m-a așezat deodată în rândul celor mari. Eram ațățat și vesel. O putere necunoscută îmi intrase în trup. O dată, de două ori, de zece ori, de nenumărate ori, ridikai dealul cu cârdul de copii. Umblam într-un șirag pestriț de haine largi, de ciubote și opinci mari.

Mihail Sadoveanu, *Moș Crăciun*

**trinu* – trenul

**izamin* – examen

**noata* – nota

Textul 2

Eram mărișor [...], și tot n-aveam sanie. Tata îmi promitea la începutul fiecărei ierni ba că-mi face el, ba că-mi cumpără una. Iar eu nu mai aveam răbdare să merg la săniuș după ce-mi crește barba. Mă săturasem să mă dau pe doage de butoi pe post de schiuri, pe niște țevi de plastic, cu vârful îndoit la foc, în loc de patine.

În privința făcutului, sincer, eram conștient că există șanse cam la fel de mari ca acelea de a-l vedea pe tata inventând un avion supersonic în spatele casei, cu piese de la serviciu. Adică zero. Tata nici nu prea construia chestii savante, ci doar clădiri [...]. Așa că îl băteam tot timpul la cap să-mi cumpere una.

Adevărata problemă suna așa: cine-i prostul satului să-și vândă sania? Nici măcar ăia care și-au spart capul, și-au frânt o mână ori un picior iarna trecută nu-și puteau rupe de la suflet un astfel de obiect neprețuit. [...]

Numai că tata [...] a venit în toamna aceea cu o veste năucitoare: a auzit la navetă că unu' a' lu' Coșan ar avea o sanie de vânzare. Nu l-am luat în serios, n-am vrut să-mi fac speranțe deșarte. Parcă a' lu' Coșan, din ce-mi aminteam eu, era o familie cu vreo cinci copii [...]. Însă în următoarea duminică, m-a luat tata de mână și m-a dus pe dealul celălalt, în poartă la a' lu' Coșan.

Am strigat amândoi de ne-au pocnit fălcile. N-aveam cum să prind eu norocul ăsta: fie nu era acasă, fie nu voia să iasă [...]. Și dacă ar fi ieșit, bănuiam eu, n-ar fi avut sanie. Totuși, după un timp, a apărut un om de după colțul casei, scuzându-se:

— Am auzit greu [...]. Ce-i?

— Bre, nea Coșan, umblă vorba că ai o sanie de vânzare. Mă ucide copilu' ăsta, sanie și iar sanie.

Ăla s-a uitat la cer – încă mai zburau berzele, abia se pregăteau s-o taie în țările calde –, s-a uitat la noi și a zis:

— Am bre, am, de ce să n-am?

Eu atunci, aproape să leșin de fericire. [...] M-am îndrăgostit pe loc de ea. Am târât-o victorios până în fața casei, unde tata negocia dur:

— 25 de lei?! Păi, cu banii ăștia îi cumpăr trei-patru perechi de papuci.

— ăsta-i prețul!

— Bine, a mai negociat tata. Da' ți-i dau la salar.

Am insistat să trag singur cadrul ăla metalic ruginit, legat cu o sârmă smulsă dintr-un gard. Pe drum de pământ uscat. Tata a vrut să mă ajute, dar eu nu l-am lăsat.

— Bine c-a dat Dumnezeu, chit că n-are scaun. Îi facem noi unul din scânduri.

Apoi am început să aștept iarna.

Au plecat berzele, au căzut frunzele, s-au culcat urșii, urlau lupii de foame la marginea pădurii și tata tot nu-mi puneia scânduri la sanie:

— Stai să ningă, mă amâna el.

Au înghețat apele, îmi înghețau mâinile, picioarele, obrajii [...] uitându-mă la cer, și tot nu ninge. Ba chiar m-am lăsat păgubaș, mi s-a făcut lehamite: iarna asta nu mai ninge!

Apoi, într-o dimineață devreme, pe la patru, când tata s-a trezit să plece la navetă, a deschis ușa și-a rămas încremenit în ea:

— Bă tată, da' ce ninge-afară!

Am sărit din pat desculț, cum eram. M-am holbat și eu cu gura căscată, încercând gustul fulgilor de nea. Și-am vrut să-i reproșez: „Bă tată, uite, a venit iarna și tot nu mi-ai pus scânduri la sanie”. Dar ningeă atât de frumos, cu fulgi incredibil de mari, liniștiți, iar zăpada se așternuse de juma' de metru, încât mi-am ținut gura, m-am îmbrăcat repede-repede și-am făcut un derdeluș meseriaș din poartă până-n fața casei, încălțat cu bocancii lunecoși a' lu' tata.

Și uite-așa, după acea dimineață, încerc să mă bucur de fiecare dată în prima zi de ninsoare. Deși tot n-am sanie.

Florin Lăzărescu, *O sanie*
(din Colecția „EGOgrafii”, text autobiografic)

A.

1. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al iernii, valorificând textul 1.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Tudoriță este:

- a) băiatul lui moș Irimia.
- b) fratele lui Vasile Pânzaru.
- c) fratele mai mare al lui Matei.
- d) vărul mai mic al lui Matei.

Răspunsul corect: ☐.

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Împreună cu tatăl său, copilul ajunge la Coșan pentru a cumpăra:

- a) papuci.
- b) patine.
- c) sanie.
- d) schiuri.

Răspunsul corect: ☐.

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

În fragmentul extras din *Moș Crăciun* de Mihail Sadoveanu se evidențiază:

- a) bucuria unei vacanțe petrecute în familie.
- b) interesul pentru un sport de performanță.
- c) pasiunea pentru fabricarea săniuțelor.
- d) plăcerea de a se da cu sania pe deal.

Răspunsul corect: ☐.

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorrect
Pe coasta muntelui se strâng la săniuș mulți copii.		
Lui Tudoriță îi place cum alunecă în viteză pe derdeluș.		
Tudoriță s-a speriat foarte tare când s-a dat a doua oară cu sania.		
Împreună cu tatăl, copilul ridică un derdeluș în curtea casei.		
Tatăl băiatului construia avioane.		
De bucurie că ninge, băiatul nu-i mai reproșează tatălui că nu a reparat sania.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

- a) „— Ei, îți place? mă întrebă râzând, cu buza de sus încrețită deasupra gingiei.
— Tare-mi place! strigai eu înflăcărat.”

- b) „Apoi, într-o dimineață devreme, pe la patru, când tata s-a trezit să plece la navetă, a deschis ușa și-a rămas încremenit în ea.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între cele două texte. **6 puncte**

8. Crezi că este important să ai pe cineva lângă tine care să te îndrume atunci când înveți? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază cu un alt text literar fragmentul din *Moș Crăciun* de Mihail Sadoveanu, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre ele. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Conțin triftong ambele cuvinte din seria:

- a) „pregăteau”, „troienit”.
- b) „priveau”, „chiui”.
- c) „taie”, „picioarele”.
- d) „veneau”, „eu”.

2 puncte

Răspunsul corect: .

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvântul subliniat din secvența „unde tata negocia dur” s-a format prin conversiune:

- a) din adjectiv în adverb.
- b) din adverb în adjectiv.
- c) din verb în adjectiv.
- d) din verb în adverb.

2 puncte

Răspunsul corect: .

3. Alcătuieste câte un enunț în care să ilustrezi alte două sensuri ale cuvântului subliniat din enunțul: „De simțirea de fericire a zborului în lumina zilei, pe omătul alb, în răceala aspră, îmi amintesc ș-acuma ca de una din cele mai rare clipe ale vieții.”

4 puncte

4. Transcrie, din fragmentul următor, trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza: „Am izbutit să îndrept săniuța pe drum bun, simțeam strânsoarea fratelui meu ca un clește tremurător; m-a cuprins o bucurie nebună când am săltat pe dâmbul de zăpadă și zborul mi s-a oprit.” **6 puncte**

5. Rescrie enunțul „Abia atunci învățam cârmuirea saniei”, transformând complementul direct într-o propoziție subordonată corespunzătoare. **6 puncte**

Complementul direct:

Rescrierea enunțului:

6. Alcătuieste un enunț interogativ în care substantivul „deal” să îndeplinească funcția sintactică de circumstanțial de loc (1) și un enunț asertiv cu verbul copulativ „a se face” (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Încercuiește varianta corectă pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos din textul următor, preluat dintr-un mesaj al unui coleg. **6 puncte**

Cel / Ce-l mai bogat gospodar **a / al** satului are în curte **decât / doar** o sanie, pe care **prichindei / prichindeii / prichindeiii** o **iau / i-au** la deal, când ninge. Uneori, au loc accidente **datorită / din pricina** gheții.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Redactează, în 100 – 150 de cuvinte, rezumatul textului 2.

În alcătuirea rezumatului:

- vei formula ideile importante, dovedind înțelegerea textului;
- vei prezenta evenimentele în succesiune logică;
- vei respecta regulile unui rezumat.

6 puncte

2 puncte

4 puncte

[illegible]

